

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра
Банківської справи

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

“ ___ ” _____ 20__ р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «Фінанси та кредит»
за темою:
«Організація банківського інвестиційного кредитування».

Виконавець
студент кредитно-економічного факультету
Очеретенко Я. О.

/підпис/

Науковий керівник
к. е. н., ст. викладач
Гайдукович Д. С.

/підпис/

Одеса 2017

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	5
1.1. Теоретичне обґрунтування банківського інвестиційного кредитування	5
1.2. Нормативно-законодавча база інвестиційного кредитування.....	14
Висновки до розділу 1	16
РОЗДІЛ 2	17
2.1. Аналіз діяльності ПАТ АБ «Південний» та його місця серед банківських установ України.....	17
2.2. Конкурентні переваги організації інвестиційного кредитування ПАТ АБ «Південний» серед банківських установ України.....	27
2.3. Аналіз ефективності діяльності ПАТ АБ «Південний» у сфері надання інвестиційних кредитів на підставі здійсненого аналізу	28
Висновки до розділу 2	33
РОЗДІЛ 3	34
3.1.1. Зарубіжний досвід інвестиційного кредитування на прикладі Російської Федерації та Сполучених Штатів Америки	34
3.1.2. Сучасний стан та проблеми розвитку інвестиційного кредитування в Україні.....	37
3.2. Рекомендації щодо оптимізації роботи банків у сфері інвестиційного кредитування в Україні	41
Висновки до розділу 3	44
ВИСНОВКИ.....	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	49
ДОДАТКИ.....	52

ВСТУП

Інвестиційне кредитування, як об'єкт ринку банківських послуг, є продуктом з широко обумовленим попитом. Необхідність у ньому, перш за все, пов'язана з розбіжністю у часі руху матеріальних і грошових потоків, що виникає в процесі виробництва. Потреба в інвестиційному кредиті виникає, зазвичай, внаслідок необхідності одночасного інвестування великих сум грошових коштів для модернізації або відновлення виробничого процесу.

Нажаль, на сьогоднішній день на банківському ринку України проблема інвестиційного кредитування постає достатньо гостро: банки майже не видають довгострокові кредити, наявні умови довгострокового кредитування є несприятливими для його поширення серед потенційних позичальників, а загальна непривабливість України для закордонних інвесторів надалі унеможлиблює поліпшення стану інвестиційного кредитування.

Проблемам банківського інвестиційного кредитування в Україні було приділено багато уваги такими вітчизняними та зарубіжними дослідниками, як Т. Васильєва, А. Пересада, Н. Зінько, Т. Майорова, А. Кириченко, П. Друкер, Р. Ландау та іншими, але частина проблем залишається невирішеною і сьогодні.

Мета роботи: дослідити стан, проблеми та перспективи банківського інвестиційного кредитування в Україні, а також проаналізувати стан розвитку інвестиційного кредитування в межах банківської установи, а саме ПАТ АБ «Південний».

Завдання роботи: реалізація поставленої мети обумовила необхідність вирішення в роботі таких завдань:

– визначити теоретичні засади та нормативно-законодавчу базу банківського інвестиційного кредитування;

- дослідити діяльність ПАТ АБ «Південний» та його фінансовий результат;
- визначити конкурентні переваги інвестиційного кредитування у межах установи ПАТ АБ «Південний» серед банківських установ України;
- проаналізувати зарубіжний досвід банківського інвестиційного кредитування;
- дослідити стан та проблеми розвитку банківського інвестиційного кредитування в Україні;
- розробити рекомендації щодо покращення стану організації банківського інвестиційного кредитування в Україні.

Об’єктом дослідження являється інвестиційне кредитування як явище та як банківська послуга на загальному ринку банківських послуг в Україні.

Предметом дослідження є стан і проблеми інвестиційного кредитування у банках України та його перспективи, а також дослідження стану інвестиційного кредитування у межах ПАТ АБ «Південний».

Інформаційною базою являються наукові публікації вітчизняних та зарубіжних вчених, нормативно-законодавчі акти, статистична звітність Національного Банку України та окремих банківських установ та матеріали попередніх досліджень з даної тематики.

Для проведення дослідження використовується статистична інформація, надана Національним Банком України, Міністерством Фінансів, комерційними банками, що підлягає групуванню, обробці та аналізу.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження розглядалися у «Збірнику наукових праць студентів кредитно-економічного факультету ОНЕУ, 2017» та у електронному журналі «Інфраструктура ринку», випуск 7/2017.

Висновки до розділу 3

Пропозиції інвестиційного кредиту у Російській Федерації та Сполучених Штатах Америки суттєво відрізняються від українських. Можна навести такі головні відмінності:

РФ:

– є можливість надання застави у вигляді уже виготовлених товарів та продуктів, а за їх відсутності – поручительство третьої особи;

– є необхідність фізичного місцезнаходження позичальника у регіоні обслуговування банку;

США:

– інше визначення інвестиційного кредиту як такого, що розширює можливості його отримання разом із жорсткішими умовами надання;

– відсоткові ставки є «плаваючими» залежно від терміну кредитування;

– відсутня плата за реструктуризацію позики і додаткові комісії;

– при наданні інвестиційного кредиту використовується показник «цінності клієнта»;

– жорсткіші вимоги до позичальника (відсутність заборгованостей, надання довідки про доходи та баланс іпотеки, обов'язкове страхування життя позичальника).

Натомість, наявний стан банківського інвестиційного кредитування в Україні, де наявні проблеми законодавчо-правової бази, високого податкового тиску та нестабільної політичної ситуації, не являється ідеальним.

Одним із найраціональніших заходів покращення ситуації могло б стати запозичення зарубіжного досвіду банківського інвестиційного кредитування, особливо з більш розвинених західних країн, але на дану мить це практично неможливо. Запропоновані нововведення потребують неабияких реформувань не тільки у банківській системі, а й у законодавчій і податковій сферах, а на це може піти не один і навіть не декілька років.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі визначено теоретичне обґрунтування банківського інвестиційного кредитування, його нормативно-законодавча база, а також проведене дослідження інвестиційного кредитування у межах банківської установи ПАТ АБ «Південний». Також за результатами дослідження зарубіжного досвіду в області банківського інвестиційного кредитування та проблем його розвитку в Україні було розроблено комплекс заходів щодо покращення стану та розвитку банківського інвестиційного кредитування в Україні.

За результатами дослідження були зроблені такі висновки:

1) Інвестиційний кредит – це видача цільової позики на відновлення або придбання основних засобів, будівництво, реконструкцію нерухомості тощо. Предметом застави може виступати як і ліквідне майно, на реконструкцію або придбання якого береться позика, так і поручительство третьої особи. Термін інвестиційного кредиту може сягати від 3 до 15 років. Принципи банківського інвестиційного кредитування не відрізняються від загальних (принцип строковості, принцип цільового призначення, принцип платності та принцип забезпеченості), але мають особливі риси: оцінка інвестиційного проекту замість безпосередньо позичальника, особливості забезпечення (інвестиційний кредит не може бути «бланковим») та строку надання позики (не може бути меншим, ніж термін окупності інвестиційного проекту). Позичальниками в даному типі кредитування можуть бути не тільки фізичні та юридичні особи, а ще й держава, зокрема Кабінет Міністрів України та Державний комітет України з регуляторної політики та підприємства.

2) Інвестиційне кредитування, як і інша банківська діяльність в Україні, регулюється Законом України «Про банки та банківську діяльність», ст. 5 Закону України «Про заставу» та ст. 590 Цивільного кодексу України, Законами України «Про заставу», «Про оцінку майна, майнових прав та

професійну оціночну діяльність в Україні», «Про оцінку земель», «Про банки і банківську діяльність», «Про страхування», «Про нотаріат», «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», «Про іпотеку», «Про виконавче провадження», «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень».

3) Було досліджено діяльність ПАТ АБ «Південний» взагалі та конкретно у сфері надання інвестиційних кредитів. Зроблено такі висновки:

– ПАТ АБ «Південний» займає шосте місце серед десяти найбільших банків України за обсягом кредитного портфеля. Переважно він складається з позик, наданих саме юридичним особам;

– фінансовий результат ПАТ АБ «Південний» є позитивним, хоча і нестабільним. Серед кредитних операцій переважають операції I та II категорії якості.

– ПАТ АБ «Південний» пропонує клієнтам спеціальну позику під назвою «Інвестиційний кредит», що вказує на те, що цей банк зацікавлений у наданні такого типу позики.

4) У результаті аналізу пропозиції інвестиційного кредиту ПАТ АБ «Південний» і порівняння її з пропозиціями інших банківських установ було доведено, що пропозиція інвестиційного кредиту від ПАТ АБ «Південний» має деякі недоліки у наданні клієнтам інформації та системі самого надання даного кредиту, а саме:

– відсутність відсоткових ставок на веб-сторінці сайту, присвяченій інвестиційному кредиту;

– відсутність інформації щодо форми видачі кредиту та шляху його отримання;

– великий обсяг комісії, фактично, за ще не видану позику;

– надзвичайно малий термін надання позики;

5) Дослідження зарубіжного досвіду банківського інвестиційного кредитування показало, що методи надання даного типу позик, а до того ж і

саме визначення інвестиційного кредиту в деяких аспектах, відрізняються в Україні та інших країнах. Наприклад:

- у РФ є можливість надання застави у вигляді уже виготовлених товарів та продуктів, а за їх відсутності – поручительство третьої особи;

- у РФ є необхідність фізичного місцезнаходження позичальника у регіоні обслуговування банку;

- у США діє інше визначення інвестиційного кредиту як такого, що розширює можливості його отримання разом із жорсткішими умовами надання;

- у США відсоткові ставки є «плаваючими» залежно від терміну кредитування;

- у США відсутня плата за реструктуризацію позики і додаткові комісії;

- у США при наданні інвестиційного кредиту використовується показник «цінності клієнта»;

- у США діють жорсткіші вимоги до позичальника (відсутність заборгованостей, надання довідки про доходи та баланс іпотеки, обов'язкове страхування життя позичальника).

б) Дослідивши стан та проблеми розвитку банківського інвестиційного кредитування в Україні, було сформовано чинники, що негативно впливають на інвестиційне кредитування та загальний інвестиційний клімат в Україні, а саме:

- недостатність законодавчої бази та недоліки у забезпеченні захисту інтересів приватного сектору;

- дефіцит ресурсної бази для здійснення довгострокових інвестиційних операцій;

- підвищена фінансова нестабільність суб'єктів реального сектору економіки та ризиковість інвестиційних кредитів;

- високий податковий та адміністративний тиск за відсутності заохочення споживчого попиту на інвестиційні кредити.

7) Виходячи з проведеного аналізу, було розроблено заходи щодо покращення стану та розвитку банківського інвестиційного кредитування на макро- та мікрорівнях, приймаючи до уваги загальний економічний та політичний стан в Україні. Цими заходами є:

На макрорівні: оптимізація законодавства, економічного стану та інвестиційного клімату в країні в цілому, адже ці фактори у комплексі мають істотний вплив на банківське інвестиційне кредитування.

На мікрорівні: заходи спрямовані на політику банківських установ безпосередньо у роботі з клієнтами, тобто внутрішні та зовнішні маркетингові заходи, аспекти щодо умов надання позики тощо, а також запозичення зарубіжного досвіду.

Хоча деяке наслідування зарубіжного досвіду вже існує, необхідно також розуміти, що введення усіх без розбору рішень може понести за собою важкі негативні наслідки.

Особливо негативно політична і економічна ситуація впливає на заходи макрорівня, а без них заходи мікрорівня можуть або зовсім не мати ефекту, або мати навіть негативний вплив. Необхідне чітке та розбірливе планування в часі заходів та розумне втілення їх у життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Указ Президента України від 25 травня 2000 р. № 721/ 2000 «Питання Державного комітету України з регуляторної політики та підприємництва». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/721/2000>
2. Пересада А. А., Майорова Т. В. Інвестиційне кредитування: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2002. — 271 с.
3. «Про банки і банківську діяльність». Закон України від 7.12.2000 № 2121-III [зі змін. та доп.]. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
4. «Про заставу». Закон України 02.10.1992 № 2654-XII [зі змін. та доп.]. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>
5. Цивільний кодекс України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
6. Дзюблюк О. В. Банківська система України: становлення і розвиток в умовах глобалізації економічних процесів : монографія / О. В. Дзюблюк, Б. П. Адамик, Г. Р. Балянт, Ю. М. Галіцейська, Н. Д. Гандзола; ред.: О. В. Дзюблюк; Терноп. нац. екон. ун-т. — Т. : Астон, 2012. — 357 с.
7. Офіційний рейтинг банків України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://banker.ua/officialrating/investment/credit/01/2017/>
8. Показники банківської системи. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593
9. Фін. звітність банку Південний. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bank.com.ua/ru/about/reporting/>

10. Банк Південний «Інвестиційний кредит». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bank.com.ua/ru/msb/finance/investments/>
11. Банк Креді Агріколь «Кредит на розвиток бізнесу». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://credit-agricole.ua/malomu-ta-serednomu-biznesu/finansuvannya/investicijne-kredituvannya-1073/kredit-na-rozvitok-biznesu>
12. КредоБанк «Інвестиційний кредит». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kredobank.com.ua/for_small_business/credit_service/microcredit/10413.html#.WSQ1euvyjGj
13. ОтрБанк «Інвестиційний кредит». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ru.otpbank.com.ua/smb/investment-loans/>
14. Инвестиционный кредит. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kibanki.com/products/investitsionnyu_kredit/
15. Система кредитування у США – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://investtalk.ru/credit/sistema-kreditovaniya-v-ssha>
16. Investment Property Loans – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.americafirst.com/loans/home-equity-loans/investment-property-loans.cfm>
17. CLTV – пожизненная ценность клиента – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://belikin.blogspot.com/2013/05/cltv.html>
18. Офіційний сайт НБУ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>
19. Сучасний стан та розвиток інвестиційного кредитування в банках України. Очеретенко Я. О. – Режим доступу: http://oneu.edu.ua/pages/fac/kef/files/zsp/zbirka_st_prac_kef_2017.pdf
20. Кириченко А. Деятельность инвестиционных банков в Украине: проблемы и перспективы развития, 2010 г.
21. А. Попов «Инвестиционная непривлекательность», 2016 г. <https://ageyenko.ua/events/2016/03/01/investitsionnaja-nprivlekatelnost/>

22. Державна служба статистики. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
23. Перзеке М. Б. Розвиток банківського інвестиційного кредитування в Україні. Автореферат, 2014.
24. М.С. Микова. Банківське інвестиційне кредитування юридичних осіб в Україні. Актуальні проблеми економіки №5 (119), 2011. – с.208-216
25. Азаренкова Г. М. Сучасні комерційні банки: персонал, розвиток, організація / Г. М. Азаренкова, Л. В. Дікань, Т. О. Новосельцева; Харк. держ. екон. ун-т. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2003.
26. Банковское дело и финансирование инвестиций. Под ред. Н. Брука. Т. 1, Т. 2 – Вашингтон: Институт Экономического Развития Всемирного Банка, 1996. – 451 с.
27. Про регулювання Національним банком України ліквідності банків України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0410-09>
28. Міністерство фінансів України. Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
29. Кредитування і контроль. В. Я. Вовк, О. В. Хмеленко. Навчальний посібник – К.: Знання, 2008. – 463 с.
30. Банківське кредитування. Тавасієв А. М., Мазуріна Т. Ю., Бичков В. П., ІНФРА-М, 2010 р.